

[A. M. Hansen.]

Selv om vi siden da paa visse Omraader er naaet længere frem ad den lige Valgrets Vej, møder vi dog ogsaa i Dag den samme konservative Livsopfattelse, der i sin Ængstelse for det fulde Folkestyre finder et særligt Værn for Mindretallet paakrævet. Naar vi i Dag oplever, at Kravet om Indførelse af et Etkammersystem kalder hele den gammelkendte Bekymring frem, i hvert Fald hos Partiet Venstre, finder jeg det lærerigt at minde om, at ganske paa samme Linie stod Kampen i den grundlovgivende Forsamling i 1848—49. Jeg vil gerne have Lov til i Lighed med det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch at fremsætte et Par Citater fra den Tid. Disse Frihedens Forkæmpere dengang talte, som de gjorde, fordi de havde Tillid til den danske Befolkningens brede Lag, og jeg vil gerne her citere, hvad Grundtvig udtalte i den grundlovgivende Forsamling, da Grundlovsudkastet var til endelig Behandling den 7. Maj 1849. Han sagde da:

„Min Mening er velovervejjet, og den strider aldeles mod Forslaget om et Landsting. Jeg ikke alene stemmer derimod, men jeg maa tilraade den hele Forsamling at gøre det samme. Et Landsting vil efter min fulde Overbevisning være ikke blot aldeles ufolkeligt, men ogsaa farligt og fordærveligt — et Forslag, der langtfra vil kunne sikre os et Kammer enten med udmærket aandelig Dygtighed eller med større Ædelmodighed end Folketingets Jeg har sagt, at et Landsting i Regelen vil stemme mod enhver Indkomstskat, der virkelig lod de rige betale mest“

Grundtvig har her næsten med en Seers Evne forstaaet, at Indførelsen af et Landsting før eller senere vilde blive Kilden til urimelige politiske Konflikter. Herom udtalte han ved samme Lejlighed følgende:

„Et Landsting, der dannes ved middelbare Valg vil kunne komme i den skarpeste Modsætning, ikke blot til Folketinget, men maaske ogsaa til Regeringen.“ Og senere siger han:

„Saa længe et saadant Landsting konserverer sig, saa længe faar visselig Folket ikke mere Frisind, end det har forud . . .“ Jeg skal ikke lade mig friste til at citere flere af disse gode Udtalelser af Frihedsforkæmperne fra dengang Grundloven blev til. Jeg ved ogsaa godt, at Tiderne har ændret sig meget siden da, og at Talen og Udtrykkene er andre end da, men Meningen er dybest set den samme hos dem,

der nu modsætter sig, at Magten helt lægges over i Befolkningens Haand.

Vi har fra vor Side aldrig villet anerkende Delingen af Befolkningen i borgerlige Partier paa den ene Side i Modsætning til Arbejderne paa den anden Side.

Første Næstformand (Vanggaard): Jeg vil dog henstille til Taleren at holde sig noget nærmere til det foreliggende Forslag, der angaar Nedsættelsen af en Kommission.

A. M. Hansen: Jeg skal selvfølgelig ikke gøre Indsigelse mod Formandens Afbrydelse, men jeg kan rigtignok ikke indse, at der er den mindste Grund til at paatale de Udtalelser, jeg kommer med, i Sammenligning med de Udtalelser, der er kommet fra de tidligere Ordførere.

Første Næstformand (Vanggaard): Formandens Udtalelse var ikke en Paatale, men en Henstilling. Jeg fandt, at det ærede Medlem er gaaet videre i den Henseende end de øvrige Talere.

A. M. Hansen: Forretningsordenen forbyder mig at diskutere med Formanden, ellers skulde jeg nok have gjort det.

Vi har fra vort Partis Side aldrig villet anerkende Delingen af Befolkningen i borgerlige Partier paa den ene Side i Modsætning til Arbejderne paa den anden Side. En saadan Deling hører ikke hjemme i det danske Folk, der netop maa prise sig lykkeligt over, at her hos os er Modsætningerne mellem de forskellige Befolkningsdele mindre end i noget andet Land. Jeg vover at paastaa, at i vort Land er der ingen Mangel paa Garantier for Mindretalenes Indflydelse, her hvor vi har den gennemførte Ytringsfrihed og Forsamlingsfrihed, her hvor vi har ubegrænset Ret til gennem Paavirkning i Tale og Skrift, gennem Organisation og Agitation at virke for Tilslutning til Ideer, Meninger og Partier. Denne Meningernes frie, uhindrede Brydning i et frit Folk yder tilstrækkelig Garanti for Mindretallene, vel at mærke i Forbindelse med en retfærdig Valglov, der giver Muligheder for, at de forskellige Anskuelser og Partier kan faa Repræsentanter paa Rigsdagen i samme Forhold, som de har Tilslutning i Befolkningen. Derfor hører en fuldt retfærdig Valglov altid med til Kravet om det fulde Folkestyre. Den Regering, der handler klogt og er sig sit Ansvar bevidst, vil ikke glemme at tage Hensyn til Mindretallene, og den Regering, der lader haant om